

Deze optimist maakt zich nog steeds zorgen

Column
Wim Boonstra

Sommigen stellen dat pessimistische verhalen intelligenter klinken dan optimistische verhalen. Een domme stelling, want optimisten hebben aantoonbaar vaker gelijk dan pessimisten. Anders had de mensheid nog steeds in berenvelen rondgelopen en in holen gewoond. Zelfs de grootste zwartkijker zal moeten toegeven dat er de afgelopen eeuwen vooruitgang is geboekt. Ik ben dan ook van nature een rasoptimist.

Maar een optimistische grondhouding is iets anders dan een blind optimisme. De vooruitgang gaat niet in een rechte lijn en er zijn perioden waarin sprake is van een forse terugval. Dat gevaar is vandaag de dag nog altijd levensgroot aanwezig. Er lijkt weliswaar sprake te zijn van een breed gedragen conjunctuurherstel, maar de mondiale onevenwichtigheden zijn nog onverminderd groot. Veel analisten kijken naar de VS als het land waar het herstel vandaan moet komen.

De Amerikanen hebben inderdaad zeer fors gestimuleerd en dit lijkt zoden aan de dijk te zetten. Toch past hier een stevige aarzeling. De stimulans vanuit de overheidsbegroting is namelijk niet voldoende om de bestedingsuitval vanuit de particuliere sector geheel op te vangen. Het Amerikaanse spaartekort, het saldo op de lopende rekening van de betalingsbalans, is daardoor de laatste tijd aanmerkelijk teruggelopen. Dat is uit oogpunt van houdbaarheid een goede zaak,

maar het geeft tevens aan dat de Amerikaanse economie nog geen duurzame functie als motor van het internationale conjunctuurherstel vervult.

Om die rol te spelen, moeten de particuliere bestedingen ook weer opleven. Maar wat gebeurt er als Amerikaanse bedrijven en consumenten hun geld weer laten rollen? Dan loopt direct het spaartekort weer op en zijn wij mondiaal weer terug bij af. Er zijn analisten die op basis van het gedaalde spaartekort een herstel van de dollar verwachten. Het valt te hopen dat zij ongelijk krijgen.

De afgelopen tijd hebben regeringen veel energie gestopt in maatregelen die een herhaling van de huidige crisis moeten voorkomen. Beter toezicht, ster-

Verzin manier om onze spaarquote omlaag te brengen en groei structureel te verhogen

kere kapitaalbuffers, conservatieve bankieren, minder eenzijdige oriëntatie op korte termijn aandelhouderswaarde. Uitstekend. Inperken van de bonuscultuur. Prachtig. Maar veel belangrijker is het dat nu, eindelijk, één van de belangrijkste, zo niet de allerbelangrijkste oorzaak van de crisis door de G20 op de agenda is gezet: de wereldwijde betalingsbalansonevenwichtigheden, de ultieme bron van de crisis.

Deze zijn in hoge mate veroorzaakt door fundamenteel verkeerde wisselkoersverhoudingen. Een krachtig Amerikaans conjunctuurherstel bij de huidige of zelfs hogere waarde van de dollar is de beste garantie voor een stevige nieuwe crisis op niet al te lange termijn. Het kan even duren, maar je kunt erop wachten en hij komt weer uit de VS. Daar zullen hogere kapitaalbuffers, lagere bonussen en een onverwoestbaar optimisme niet tegen helpen.

Dus het is goed dat het, na decennia van waarschuwingen door economen, nu eindelijk

door beleidsmakers is opgepikt. Maar dan begint het pas. Want iedereen kijkt nu wel naar het spaartekort van de VS, waar ze inderdaad wat aan moeten doen, maar de rol van de overschotlanden is minstens zo belangrijk.

China, Japan, Zwitserland, Duitsland, noem maar op. O ja, en Nederland. Ons land behoort al decennia tot de grootste overschotlanden ter wereld. We sparen ons helemaal suf. En nu wil de regering ook nog eens verder gaan bezuinigen. Gaan we als land nog meer sparen. Misschien moet er boven alles een ambtelijke commissie worden ingesteld met als opdracht: verzin een manier om onze nationale spaarquote omlaag te brengen en de economische groei structureel te verhogen. Als dat laatste lukt, kun je de meeste van die andere ambtelijke werkgroepen ook direct weer opheffen. Dat levert en passant een aardige besparing op.

.....
**Wim Boonstra is chief econo-
mist bij Rabobank.**

